

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

41. An aliqui, ut infra, commemorantes in domo sæcularis habentis
indultum privati Oratorii, si vivant suis expensis, gaudeant privilegio
audiendi Missam in dicto Oratorio? Et explanatur alia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

valet illatio, quæ contra nos fit, dum dicitur: Si familiares nequeunt diuinis assistere sine præsentia domini, neque dominus poterit sine præsentia familiarium, vel affirmatiuè, Si dominus potest sine famulis, & famuli sine domino, etiam poterunt interesse diuinis, non valet, inquam, quia ratio, seu facultas assistendi, primo, & per se in domino reperitur; in familiaribus verò per redundantiam, & dependentiam à domino. Hucusque Bardi satis quidem ingeniosè, & probabiliter.

2. Sed sententiam affirmatiuam tenet Noarius in *summa Bull. tom. 1. tit. de Oratorijs, num. 8.* & Ego alibi doctus, & nunc existimo etiam iterum satis probabilè, & illam, vt talem, me citato, tenent duo docti viri ex Societate, Quintanadu. & Pellizzarius, ille in *Theol. mor. tom. 1. tract. 7. singul. 32. n. 7.* hic in *Mammal. Reg. tom. 2. tract. 8. cap. 2. sect. 2. n. 149.* vbi sic ait: Quæres, an vi verborum illorum, quæ in Breui continentur in tua, ac familia tua, &c. præsentia celebrari facere, ad vsum huius concessionis sit necesse, vt inter sit Missæ is, qui obtinuit indultum; ita vt, ipso absente, indultum non suffragetur cæteris, qui sunt de eius familia? Respondeatur, videri probabile, quòd cum vigote Bueus celebrari possit Missa in præsentia illius, qui illud obtinuit, ac familia illius & non obstante particula copulatiua, ac, possit Missa celebrari in sola præsentia domini; sic videtur posse celebrari in sola præsentia familia, absente domino. Ita Ludou. de la Cruz in *Bulla Cruc. disp. 1. c. 5. disp. 3. n. 5.* & cum eo Diana p. 5. tract. 1. c. 77. in simili contra Henrig. Rodriguez, & Trullench citatos à Diana; & probatur tum ex modo, dictis; tum quia beneficium Principis rarissimè interpretandum est *l. fin. ff. de Constit. Princ. & l. si quando, C. de inoff. testam.* concessio autem, de qua hic, est beneficium Principis, nulli præiudiciale, & aliàs cedens in bonum animæ, idèq; debet interpretari late, vt nos interpretamur; tum, quia vbi militat eadem ratio militat eadem iuris dispositio in materia fauorabili: sicut ergo indultum celebrandi in Oratorio priuato, concessum per Bullam Cruciatæ à Ludouico de la Cruz, aliiq; iunioribus extèdit ad familiares, etiam absente domino; sic & debet extèdi similis concessio, de qua hic agimus, cum sit par ratio de vtraque concessione. Certè hanc assertionem approbarunt viri doctissimi à me consulti. Hæc Pellizzar. Et hanc sententiam etiam me citato, tenet P. Auerla de *Sacram. Euch. 9. 1. sect. 14. §. 7.* & ita est praxis: nam passim, absente domino, eius familiares audiunt Missas in priuatis Oratorijs; quia, vt alibi diximus, particula illa, ac, non habet copulatiuam, sed disiuunctiuam, vt ex variis locis probat Cornejo, in 3. p. D. Thoma, tract. 4. §. 80. *disp. vnica, de Communionem sub vtraque specie, dub. 1. mon. 4.*

3. Nota tamen, quòd post hæc scripta inueni contra amicissimum P. Bardi nostram sententiam docere Castrum Pal. tom. 4. tract. 25. *disputat. vnic. punct. 6. n. 9.* omninò videndam: vnde plures Doctores stant pro nostra sententia, nisi aliquis dicat, Patrem Bardi nec etiam extare contra illam: nam loquitur de Missis audiendis in Oratorio priuato virtute Bullæ Cruciatæ tempore interditi, non autem loquitur in casu nostro. & inter vtrumque casum adesse disparem rationem probat Pellizz. vbi supra. Sed ego puto probabiliter, idem dicendum esse in vtròque casu.

RESOL. XII.

An aliqui, et infra, commorantes in domo secularis habitantis Indultum Oratorij priuati, si viuunt suis expensis, gaudeant privilegio audiendi Missam in dicto Oratorio?

Et explanatur alia clausula, que apponitur in aliquibus priuatis Indultis, necnon hospitum tuorum præsen-

tia, & quomodo est intelligenda. Ex part. 9. tract. 1. Ref. 6.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Pellizz. in *man. Regul. tom. 2. tract. 8. c. 2. sect. 2. num. 149.* sic asserens: Accedit, quòd licet frater habitans induitum Oratorij & vxor præfati fratris cum sua familia habentes propriam mensam, proprios redditus, & proprios famulos verè, & propriè non possunt dici de familia habitantis indultum Oratorij, etsi habitent in eius domo: cum potius reuera sint duæ familiae: nihilominus in materia fauorabili (cuiusmodi est vsus dicti indulti nomen familiae videtur posse impropriari, ita vt extendatur ad præfatum fratrem, eius vxorem, ac famulos, præfatum cum vsus ille nemini sit præiudicialis, & fauorabilia debeant ampliari, *l. cum quidam, ff. de lib. & postum.* Quod non puto procedere de filiabus nuptis, ac filiis separatis à conuictu parentum habentium indultum Oratorij priuati: quippe qui non reputantur de eorum familia, (cum constituent propriam familiam distinctam) si que excluduntur ab vsu indulti: quod non videtur procedere, si dicat filia, ac filij sub eodem tecto habitent cum parentibus: idque ob rationem modo adductam, quæ item militat in hoc casu. Ita, Pellizz.

2. Sed de hoc casu, ego interrogatus olim Sielici, negatiuè respondi. Vide me ipsum in p. 4. *tr. 4. ref. 208.* quem locum citat etiam Pellizzarius. Dico igitur in casu nostro cum Bardi in *Bull. Cruc. p. 2. n. 2. c. 5. sect. 2. n. 4.* Eos, qui sunt de familia oportere inuolueri quadam habitudine subiectionis ad caput eiusdem familiae; aliter merè per accidens venientes, non possent familiam vnã constituere; quia non conflarent vnã Societatem, quæ est de conceptu essentiali familiae. Hæc autem habitudo, seu respectus ad caput familiae fundari debet in ratione vel patriæ, vel dominatiue potestatis; idcirco ob primam habitudinem dicuntur de familia, filij, nepotes, &c. per lineam rectam descendentes, qui manent sub regimine parentum, aurorem, &c. ob secundam verò habitudinem sub familia continentur serui, famuli, &c. qui viucentes expensis domini, ei que obsequium præstantes in iure appellantur familiares, & ex hoc ortum habuit illud proloquium, per quod dicitur familiareem constitui corpore, & dente, & notat Dominicus in *cap. fin. de verb. signif. & alij ibidem, nimirum, consueti commensalitate, & obsequio, seu seruitio: dum enim alitur expensis domini, eius mensam intelligitur participare, idèoque commensalis vocabitur: debet autem alimentari intuitu obsequiorum: aliter si titulo amicitie, seu beneuolentiæ aleretur, non diceretur familiaris, vt animaduertit Gonzalez in *regul. Cancell. de imped. benef. vac. per obitum, 9. 14. circa medium, & Simonetta de reseruat. benef. 9. 35. n. 6.* Vnde ex his patet, sub nomine familiae non posse venire fratrem, & vxorem fratris cum sua familia habentem propriam mensam, redditus, & famulos, ac suis expensis viuentes: sed sub nomine familiae venire maritum, ac vxorem, filios, ac filias, nurum habitantem in eadem domo, & commensalem: item omnes seruos, & seruas commensales inferiorem familiae. Vide etiam Quintanadu. in *Theolog. moral. tom. 1. n. 7. sing. 5. 2. num. 8.* & Ludouicum à Cruz in *Bulla Cruc. disp. 1. cap. 5. dub. 3. n. 2.**

3. Ad argumentum verò Patris Pellizzarii, quòd fauorabilia debent ampliari, respondeo non procedere in casu nostro: nam ampliatur vltra verborum proprietatè, quod non licet, & privilegia fauorabilia, vultenerantia tamen ius commune, vt est privilegium, de quo loquimur, non amplè, sed strictè interpretanda sunt, vt præter alios obseruat Pater Bardi vbi supra, *sect. 7. n. 70.* Ergo. Vnde ex his etiam non assentior Patri Pellizzario, n. 10. vbi docet, quòd in Breuib; Pontificis in quibus conceditur alicui auditio Missæ in priuato Oratorio

Alibi in Resolutionibus nor. præf. fite.

Quæ hic est inf. Ref. §. 2. §. vlt. à vers. Sed an.

Oratorio cum hac clausula, necnon hospitium tuorum...

Verum, vt dixi, Ego contrarium sentio, nam hoc...

Nota, quod post hæc scripta inueni Molse sum...

RESOL. XLII.

Ansi quis extraneus audiat Missam in die festo in priuato Oratorio alicuius Magnatis, satisfaciat præcepto?

Tom. IV.

Etiamsque deducitur in casu, quo quis necat audire...

Et è contra, si quis extraneus audiat Missam in Oratorio...

Sed quid est dicendum de audientibus Missam in Oratoris...

§.1. Pater Pellizzarius, diligens quidem practicebi...

2. Sed ego interrogatus de hoc casu, semper negatiue...

3. Rectè itaque dixit Pater Garcia in Summa Theol...

Sup. hæc in tom. 4. tit. 3. Ref. 49. §. 1. & quarto. & magis...

Handwritten text in large letters: ANA... hnia... III

